

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/361/2015
Identifikačné číslo spisu:	6911207780
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6911207780.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Slovenská republika, za ktorú konajú LESY Slovenskej republiky, š.p., sídlo 976 66, Banská Bystrica, Nám. SNP č. 8, IČO: 36 038 351, zastúpená splnomocnenou advokátkou: JUDr. Irena Sopková, advokátska kancelária 040 01 Košice, Hlavná č. 25, proti žalovaným v rade 1/ Obec Husiná, Husiná č. 157, zastúpená splnomocneným advokátom: JUDr. Róbert Lakatoš, advokátska kancelária 979 01 Rimavská Sobota, Daxnerova č. 5, v rade 2/ EURO BASALT, a.s., sídlo 958 42 Veľké Dravce č. 270, IČO: 36 058 637, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14 C 122/2011, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. júna 2014 sp. zn. 13 Co 779/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanej v rade 1/ trovy dovolacieho konania v sume 38,98 €, a to na účet splnomocneného právneho zástupcu JUDr. Róberta Lakatoša, advokátska kancelária 979 01 Rimavská Sobota, Daxnerova č. 5, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Žalovanému v rade 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej tiež „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 30. mája 2013 č. k. 14 C 122/2011-161 určil, že pozemok nachádzajúci sa v kat. úz. B. zapísaný na LV č. X parcela registra „E“ 1555/1 s výmerou 306670 m², lesné pozemky patrí do vlastníctva žalobkyne v celosti. Jej žalobu v časti o určenie vlastníckeho práva k pozemku parcela registra „C“ č. 671/2 s výmerou 451034 m² zapísaný na LV č. XXX k. ú. B. zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. Žalobkyni náhradu trov konania voči žalovanej v rade 1/ z dôvodov hodných osobitého zreteľa nepriznal. Vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ uložil žalobkyni povinnosť nahradiť mu ako úspešnému účastníkovi trovy konania v sume 235,17 €, a to na účet splnomocnenej právnej zástupkyne Mgr. Viktórii Hellenbart, do 3 dní od

právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 20. júna 2014 sp. zn. 13 Co 779/2013 rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej žalobu o určenie vlastníckeho práva k pozemku parcela registra „C“ č. 671/2 s výmerou 451034 m² zapísaná na liste vlastníctva č. XXX k. ú. B. zamietol a v časti v ktorej žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému v rade 2/ trovy konania v sume 235,17 € na účet splnomocnenej právnej zástupkyne, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie. V časti, v ktorej okresný súd žalobkyni právo na náhradu trov konania voči žalovanej v rade 1/ nepriznal, rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Napokon v časti, v ktorej okresný súd žalobe vyhovel a určil, že do vlastníctva žalobkyne v celosti patrí nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. 1 k. ú. B. ako parcela registra „E“ parcelné číslo 1555/1 lesné pozemky s výmerou 306670 m² zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý, keďže v tejto časti nebol odvolaním napadnutý. V o vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o trovách konania medzi žalobkyňou a žalovanou v rade 1 / (napadnutého dovolaním - pozn. dovolacieho súdu) odvolací súd poukázal na správnosť záverov okresného súdu. Správne súd prvého stupňa za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že žalovaná v rade 1/ svojím konaním nespôsobilá vznik právneho stavu, ktorý svojou žalobou napadla žalobkyňa. Bola to práve žalobkyňa prostredníctvom svojich zamestnancov, ktorá sa pričínila o daný právny stav. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. rieši situáciu neprimeranej tvrdosti, kedy inak vzniklo právo na náhradu trov konania. Pokiaľ odvolateľka poukázala na postoj žalovanej v rade 1/ v priebehu konania v tomto smere odvolací súd uviedol, že žalovaná v rade 1/ v konaní len bránila svoje právo a právom chránené záujmy a na to využívala procesné úkony dané zákonom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.; v ďalšom sa pod „O.s.p.“ rozumie Občiansky súdny poriadok v platnom znení). Žalobkyňa namietala, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú vyvodzovala z toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, pretože nereaguje na odvolacie námietky žalobkyne. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tiež v príkrom rozpore so všetkými rozhodnutiami, ktoré už prejudikoval tak Najvyšší súd Slovenskej republiky ako aj Ústavný súd Slovenskej republiky k možnosti aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009 ako aj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 248/2010).

Žalovaná v rade 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa napriek obsiahlosti dovolania neuviedla, v čom jej mala byť postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, jedine z ktorého dôvodu by bolo dovolanie podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. prípustné. Žiadala nedôvodné dovolanie žalobkyne podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojitosti s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietnuť. Súčasne si uplatnila trovy dovolacieho konania.

Žalovaný v rade 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti o trovách konania. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; dovolateľka napadla uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v týchto

ustanoveniach. Navyše, dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je neprípustné aj vtedy, ak smeruje proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Vzhľadom na obsah dovolania a zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobkyni bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov, najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom alebo svedkom a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Podľa názoru žalobkyne jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné. Najvyšší súd k tomu uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

V súvislosti s vyššie uvedenou námietkou dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“.

Treba pripomenúť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z

judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09).

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania vydané v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu právny názor odvolacieho vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. na prejednávanú vec, možno považovať za udržateľný tak, aby spĺňal kritériá preskúmateľnosti a odôvodnenosti a nebol prípadne i zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobkyni uložil povinnosť nahradiť trovy žalovanej v rade 1/. Vysporiadal sa aj s jej odvolacími námietkami, ktoré vyhodnotil ako nedôvodné. V podmienkach prejednávanej veci (aj z pohľadu dovolacích námietok uplatnených žalobkyňou), dovolací súd nemohol prisvedčiť dôvodnosti jej námietok o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) alebo o porušení jej základných práv na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne nevyplýva z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nepotvrdila sa existencia dovolateľkou namietanej vady (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a v konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej v rade 1/ vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná v rade 1/ si náhradu trov dovolacieho konania uplatnila a ich výšku vyčíslila, a to za dva úkony právnej služby (1. príprava, prevzatie zastúpenia, 2. vyjadrenie k dovolaniu) po 61,87 € + 8,04 €. Najvyšší súd po preskúmaní vyčíslených trov dospel k záveru, že neboli uplatnené v správnej výške a preto priznal žalovanej v rade 1/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, a to vyjadrenie k dovolaniu z 24. októbra 2014 v zmysle ustanovenia § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Ďalší uplatnený úkon právnej služby - prevzatie a príprava právneho zastúpenia vzhľadom na zastupovanie žalovanej v rade 1/ v predmetnej veci aj pred oboma súdmi nižšieho stupňa najvyšší súd považoval za úkon, ktorý nie je v súlade s účelným uplatňovaním, prípadne bránením práva, lebo právny zástupca predmet sporu už podrobne poznal, preto nebolo potrebné sa s ním opätovne oboznamovať. V tomto smere dovolací súd postupoval v súlade s o zaužívanou praxou najvyššieho súdu (viď viaceré rozhodnutia, napríklad sp. zn. 1 Cdo 145/2010, 3 Cdo 339/2013, 5 Cdo 51/2009, 3 Cdo 446/2013). S poukazom na uvedené dovolací súd priznal žalovanej v rade 1/ náhradu

trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval už pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k dovolaniu z 24. októbra 2014 (§ 11 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) vo výške 30,94 € (1/2-ca zo sumy 61,87 €), čo spolu s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 8,04 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkom 38,98 €. Žalovanému v rade 2/ nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods.1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.), resp. mu žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.